



STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Lokální (autochtonní) přenos horečky Dengue ve Francii a Španělsku - 2018

Devět případů autochtonního přenosu horečky Dengue bylo potvrzeno v EU začátkem října, z toho tři ve Španělsku a šest ve Francii, ve třech samostatných ohniscích. Jedná se o první autochtonní případy horečky Dengue v kontinentální EU/EEA státech hlášené v letošním roce.

Souhrn informací Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí publikovaného online 22. října 2018: <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/08-10-2018-RRA-Dengue-France.pdf>

Před těmito případy nebyly hlášeny žádné autochtonní případy horečky Dengue v kontinentální EU/EHP státech od roku 2017. Stále probíhají epidemiologická šetření.

Neexistuje žádná epidemiologická souvislost mezi dvěma ohnisky ve Francii (pět případů v Saint Laurent du Var a jeden případ v Montpellier) a není jisté, zda případy ve Španělsku byly infikovány v oblasti Murcia nebo v provincii Cádiz. Virus byl do těchto oblastí pravděpodobně zavlečen prostřednictvím cestovatelů ve viremické fázi vracejících se z endemických oblastí.

Sporadické autochtonní případy nebo malé clustery horečky Dengue se mohou v Evropě objevit po zavlečení viru Dengue (DENV) cestovatelem ve viremické fázi do oblastí, kde již došlo k trvalému usídlení vektorů DENV - komárů *Aedes albopictus*. Toto nebezpečí může trvat až do konce aktivní sezóny těchto vektorů, která ve Španělsku a Francii může trvat při vhodných klimatických podmínkách až do listopadu či prosince. Autochtonní přenos horečky Dengue byl zaznamenán v jižní Francii v letech 2010, 2013, 2014 a 2015. Ve Španělsku jde o první zaznamenaný cluster lokálního přenosu horečky Dengue, což nebylo neočekávané, vzhledem k tomu že výskyt *Ae. albopictus* je zde znám už od roku 2004. V České republice se tento komár vyskytuje pouze sporadicky, po zavlečení povrchovou dopravou, trvalé usídlení populace není známo.

Riziko, že se návštěvníci postižených oblastí mohou nakazit a zavléct virus do země svého bydliště, nelze vyloučit. Historicky však ohniska horečky Dengue v Evropě měla maximálně sedm hlášených autochtonních případů a vždy se vyskytovala během sezóny s vysokou aktivitou vektoru. Proto je pravděpodobné, že lokální přenos a zavlečení viru z Francie a Španělska do jiných vnímavých oblastí EU/EEA s následným trvalým přenosem je velmi nízké.

Opatření

Včasná detekce importovaných případů je klíčovým faktorem k prevenci dalšího přenosu prostřednictvím zavlečení viru horečky Dengue cestovatelem ve viremické fázi do oblastí, kde se vyskytuje *Ae. albopictus*. Zajištění informovanosti cestovatelů vracejících se z oblastí s výskytem horečky Dengue, klinických lékařů společně s odpovídajícími možnostmi laboratorního vyšetření, jsou nezbytné v průběhu vysoké aktivity komárů v oblastech, kde se vyskytuje *Ae. albopictus*. Mělo by být rovněž zvaženo rozšíření surveillance a aktivního vyhledávání případů.

Detekce autochtonního případu by měla zahájit epidemiologické a entomologické vyšetřování k posouzení velikosti oblasti přenosu a možnosti následného šíření; jako vodítko pro eliminaci vektorů v místě nákazy.



Navíc se v postižených oblastech doporučuje dodržovat osobní ochranná opatření proti poštípání komáry, tak aby došlo ke snížení pravděpodobnosti poštípání komáry přenášejících virus Dengue. Vnitřní a venkovní osobní ochranná opatření zahrnují použití repelentů podle pokynů výrobce uvedených na obalu přípravku; využití oblečení s dlouhým rukávem a dlouhými nohavicemi, zejména během dne, kdy jsou komáři *Ae. albopictus* nejvíce aktivní. Během spánku a odpočinku v místnostech se doporučuje používání sítí proti komárům v noci a během dne.

Cestovatelé, kteří se vrací z oblastí, kde se vyskytuje horečka Dengue, by měli být poučeni, aby vyhledali lékařskou pomoc, pokud se u nich objeví příznaky odpovídající tomuto onemocnění, zejména pokud se vrátí do oblastí, kde se vyskytuje *Ae. albopictus*, aby se snížilo riziko vniknutí viru do lokální komáří populace a zabránilo se dalšímu lokálnímu přenosu.

Přípravenost na horečku Dengue v EU vyžaduje schopnost včasně detekovat případy onemocnění v oblastech s přítomností odpovídajících vektorů. Toho lze dosáhnout pomocí:

- o posílené surveillance (včetně zajištění informovanosti klinických lékařů, laboratorní kapacity a schopnosti přesné konfirmace a rychlého hlášení případů onemocnění);
- o pravidelné kontroly krizových plánů v případě epidemických výskytů onemocnění přenášených vektory (komáry);
- o vzdělávání a spolupráce široké veřejnosti o tom, jak kontrolovat lícniště komárů;
- o posílené surveillance vektorů a rychlé implementace vektorových kontrolních opatření u každého případu onemocnění.

Zdroje:

- Web ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control)

Local transmission of dengue fever in France and Spain - 2018

<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/08-10-2018-RRA-Dengue-France.pdf>

- Odkaz na stránky MZ ČR a SZÚ "Horečka Dengue, Reunion":

http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/horecka-denguereunion_15748_5.html

<http://www.szu.cz/tema/prevence/horecka-dengue-reunion>

- Odkaz na stránky SZÚ "Horečka Dengue - výskyt autochtonních onemocnění ve Francii":

<http://www.szu.cz/tema/prevence/horeeka-dengue-vyskyt-autochtonnich-onemocni-ve-francii>

Zpracovali:

MUDr. Monika Liptáková, Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM



Ing. Martin Kulma, Národní referenční laboratoř pro dezinsekcí a deratizaci, CEM